

Det trengs et taktskifte for å styrke beredskap og klimatilpasning

I sommer opplevde vi at et nytt ekstremvær, «Hans», førte til store materielle ødeleggelser og menneskelige belastninger. Dette viser nok en gang hvor sårbart også Norge er for følgene av et klima i endring. Samtidig har «Hans» vist oss at forebyggende sikringstiltak sparer samfunnet for store reparasjonskostnader.

Større utfordringer gir større behov for å prioritere sikkerhet og beredskap

Kommunene er en viktig del av førstelinjen i beredskapen lokalt, og har et betydelig ansvar for innbyggernes grunnleggende sikkerhet og trygghet.

Trusselbildet er i stadig endring og øker i omfang. Risiko for kriser og alvorlige hendelser i kommunene har derfor økt de siste årene. Klimaendringene er én viktig årsak. Krigen i Ukraina og en spent sikkerhetspolitisk situasjon i verden er den andre hovedårsaken, som fører til økt tilstrømming av flyktninger, digitale angrep på mål i Norge og press på demokratiet.

Denne komplekse situasjonen krever mye av hver enkelt kommune. Det er vanskelig å løse alle beredskapsutfordringer alene. Interkommunalt samarbeid og samvirke med andre sivile og militære aktører blir stadig mer aktuelt og velges av flere. Dette for å kunne samle ressurser og bygge og beholde kompetanse. Totalberedskapskommisjonen understreker at det nå er behov for å prioritere sikkerhet og beredskap i alle sektorer, for alle typer kriser. Det må legges større vekt på samarbeid i hele den beredskapsmessige verdikjeden.

KS' landsstyre vil understreke at både kommunesektoren og alle andre aktører må sette beredskap høyt på dagsordenen. Det er viktig å prioritere kontinuerlig oppdatering av planer og risiko- og sårbarhetsanalyser. Like viktig er det å øve på evnen til å håndtere kriser, i samvirke med aktuelle lokale og regionale beredskapsaktører (lokalt, regionalt og nasjonalt).

Må satse mye mer på forebygging

KS' landsstyre mener innsatsen til forebyggende sikringstiltak mot flom og skred må økes betydelig, gjennom et klart taktskifte i de årlige bevilgningene over statsbudsjettet.

Det er samfunnsøkonomisk lønnsomt å forebygge framfor å reparere skader. For hver krone NVE bruker på flom- og skredsikring får samfunnet igjen tre kroner i gjennomsnitt. Likevel bruker vi mye mer på reparasjon enn på forebygging.

Kommunene sikrer framtidig bebyggelse gjennom god planlegging basert på oppdatert kunnskap og kartverk. De største utfordringene er knyttet til eksisterende bebyggelse og infrastruktur. Ifølge NVEs utredningen «Flom og skred – sikringsbehov for eksisterende bebyggelse (FOSS)» er 210.000 bygninger utsatt for flom- og skredfare. Det vil kreve et betydelig økonomisk løft å sikre de bygningene som er samfunnsøkonomisk lønnsomme å sikre.

Klimatilpasning av infrastruktur

KS' landsstyre mener at staten må bidra mer til klimatilpasning, og til forebyggende sikring av infrastruktur og jordbruksareal. Tilskuddsordningene er ikke store nok til å romme nødvendig utskiftning av store konstruksjoner, som for eksempel bruer. Dette gjelder også bevilgningene til flom-, ras- og skredsikringstiltak i regi av NVE, og må også omfatte fylkeskommunal og kommunal

infrastruktur og areal for matproduksjon. Beredskapen vår er avhengig av at veier, bruer og jernbane er framkommelige, sikre og åpne.

KS' Landsstyre understreker at det haster å få på plass en klar ansvars plassering og koordinering mellom de statlige etatene som har et ansvar for å håndtere naturfare.

Når skadene etter ekstremvær repareres, kreves det at bygninger og infrastruktur gjenoppbygges i samsvar med dagens standard og krav. Finansieringen av dette må sikres. KS' landsstyre anbefaler at gjeldende forsikrings- og finansieringsordninger endres slik at de dekker oppgradering i henhold til dagens standarder og krav.

Forventninger til stortingsmelding om flom og skred

KS' landsstyre forventer at mye av behovet for styrket beredskap og klimatilpasning følges opp i den kommende stortingsmeldingen om flom og skred.